

Evenimentul zilei – 15 noiembrie 2010

Grigore Gafencu, "reacționarul" care a dat voce exilului românesc

Momente din viața și cariera marelui diplomat, scriitor și lider al exilului românesc postbelic vor fi evocate în cadrul unei expoziții la Muzeul Municipiului București.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER), în colaborare cu Institutul Diplomatic Român și Divizia Arhive Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe anunță deschiderea expoziției "Grigore Gafencu. Un destin", la Muzeul Municipiului București, în perioada 15 noiembrie- 30 noiembrie 2010.

Meritele lui Grigore Gafencu vor fi rememorate prin expoziția a cărei vernisaj va avea loc astăzi, la ora 16.00, la Muzeul Municipiului București.

Biografia sa vorbește de la sine: doctor în drept la Sorbona; înrolat în armata franceză, dar decorat pentru actele de vitejie săvârșite ca locotenent de aviație pe frontul românesc în Primul Război Mondial; parte, alături de Iuliu Maniu și Ion Mihalache, din guvernarea țărănistă din 1928, înainte de fi ministru de externe al României; ministru plenipotențiar al României la Moscova și, mai apoi, cel care, de la Paris, Haga sau de la New York, a făcut cunoscute lumii libere problemele României subjugate de ruși, pledând această cauză și în întrevederi directe cu Winston Churchill sau secretarul de stat american Foster Dulles.

Evenimentul expozițional este realizat în parteneriat cu Fundația Konrad Adenauer, Arhivele Naționale ale României, Muzeul Municipiului București, Centrul Național al Cinematografiei - Arhiva Națională de Film, Radio Free Europe/Radio Liberty și Institutul Cultural Român.

Unul dintre liderii importanți ai exilului românesc

Expoziția își propune să prezinte aportul diplomatului Grigore Gafencu în formarea exilului democratic românesc, punând accentul pe momentele dramatice din viața și cariera acestuia.

Ministru de externe adjunct în perioada guvernării din 1928 și ministru de externe al României într-un moment dramatic - retragerea trupelor române din Basarabia și Bucovina de Nord (1938-1940), bun cunoscător al politicii externe românești și internaționale, considerat în mediile Occidentale drept unul dintre cei mai buni analiști politici ai epocii, Grigore Gafencu este cel care a susținut, în ultima parte a celui de-al Doilea Război Mondial, conferințe publice în principalele capitale europene, pledând interesele României.

Tot el, în calitate de reprezentant al grupului diplomaților în exil care desfășurau o acțiune paralelă cu cea a guvernului de la București, a depus pe masa Conferinței de Pace din 1947 două memorandumuri prin care cerea respectarea drepturilor politice și economice ale României, în măsura în care fuseseră asigurate prin Convenția de Armistițiu din 12 septembrie 1944.

Luat în vizor de Siguranță

Relațiile cu guvernul instalat la București după abdicarea Regelui Mihai, tensionate oricum din cauza poziției probritanice și proaliante a lui Gafencu, s-au înrăutățit după întoarcerea delegației regimului comunist de la Tratatul de Pace de la Paris și după ce rezultatele au fost puse în discuție la ședința Comitetului Central al PCR.

În urma acestei analize, Grigore Gafencu, care locuia din 1941 în Elveția, a apărut și în evidența Siguranței drept "principalul exponent al mișcării reacționare românești din străinătate", iar Gheorghe Maurer, pe atunci ministru al comunicațiilor și lucrărilor publice, a pus problema ridicării cetățeniei membrilor grupării Gafencu (inclusiv diplomații Alexandru Cretzeanu și Camil Demetrescu), ceea ce avea să se întâmple un an mai târziu.

În cele din urmă, Grigore Gafencu a fost condamnat în lipsă, pe 11 noiembrie 1947, la pedepse însumând 52 de ani de închisoare, în lot cu Iuliu Maniu și Ion Mihalache.

EUROPA UNITĂ ȘI EUROPA LIBERĂ

Discuții la New York pentru o Mișcare Europeană

În anul în care a fost condamnat în România, Grigore Gafencu răspundea invitației de a conferența la două prestigioase uni - versități din Statele Unite.

Discuțiile legate de sferele de influență în Europa și de o Europă federalizată au început după ce Grigore Gafencu, stabilit deja la New York, și-a pus la dispoziție apartamentul din Park Avenue pentru o serie de întâlniri săptămânale cunoscute drept conferințele la "Tuesday Panels", la care participau personaje-cheie ale exilului românesc, dar și americani, printre care și Allen Dulles, primul director civil al CIA (care, de altfel, îl și sprijinise financiar, potrivit anumitor surse, după ce averea sa fusese sechestrată de regimul comunist), sau fratele acestuia, John Foster Dulles, secretar de stat în administrația Eisenhower.

Grupul format în America în jurul lui Grigore Gafencu milita pentru Mișcarea Europeană, sâmburele ideii de federalizare a statelor europene și rădăcină teoretică a Uniunii Europene de astăzi.

Tot aici a fost imaginată și modalitatea prin care, printr-un post de radio, să se încerce eliberarea popoarelor captive după Cortina de Fier. Discuțiile aveau să ducă la înființarea, la 15 martie 1949, a Comitetului pentru o Europă Liberă, finanțat de Congresul American, care mai apoi a fondat celebrul post de radio, ce avea să emită prima dată, din München, pentru Cehoslovacia, în 1950.

Înregistrări de la Europa Liberă

În cadrul expoziției "Un destin", vor fi prezentate documente și proiecții video, vor fi puse pentru prima dată la dispoziția publicului înregistrări audio ale emisiunilor de la Radio Europa Liberă la care a participat Grigore Gafencu, dar și o serie de obiecte personale inedite legate de activitatea sa diplomatică.

52 de ani de închisoare însumează sentința pronunțată în contumacie împotriva lui Grigore Gafencu, pe 11 noiembrie 1947

DESTIN

Erou, ambasador, ministru și apoi lider al exilului - o viață închinată libertății românilor

Grigore Gafencu s-a născut în București, pe 30 ianuarie 1892. A studiat dreptul la Geneva și a obținut doctoratul în științe politice la Paris, în 1914. În Primul Război mondial a fost aviator într-o escadrilă franceză, dar s-a întors ca locotenent de aviație pe frontul românesc și a fost distins cu ordinul militar "Mihai Viteazul" pentru meritul de a fi reușit să zboare de la Paris la Iași, peste liniile germano-turco-bulgare.

După Marea Unire, a intrat în viața publică, ca ziarist, fondator al publicației "Revista vremii", apoi a fost director al cotidianelor "Argus" și "Timpul". Intrat în politică, a militat în aripa stângă a Partidului Național-Țărănesc, alături de Petre Andrei, Mihail Ghelmegeanu sau Mihail Ralea.

A ocupat mai multe funcții în guvernele național-țărănestre, iar pe 22 decembrie 1938, a fost numit ministru de externe. A demisionat pe 30 mai 1940, motivându-și retragerea prin schimbarea raportului de forțe internaționale în urma victoriilor germane în Vest. A fost acreditat apoi ca ambasador plenipotențiar la Moscova (1940-1941), unde a stat până în iunie 1941, când a început războiul pentru eliberarea provinciilor răpite de ruși.

În noiembrie 1941 a plecat în Elveția, unde s-a stabilit și a acționat în interesul României, ținând legătura cu Iuliu Maniu și Mihai Antonescu. După instalarea guvernului Petru Groza, Grigore Gafencu a rămas pionul principal care, după indicațiile lui Iuliu Maniu, a urmărit influențarea delegațiilor anglofranco- americane până la semnarea tratatului de pace cu România, din 19 februarie 1947, la Paris. În același an s-a mutat la New York, pentru a susține o serie de conferințe la Yale University Press și cursuri la New York University.

Grigore Gafencu a încetat din viață pe 30 ianuarie 1957, la locuința sa din Paris. În ziua morții, ziarele din exil au apărut îndoliate, iar articolele omagiale au fost semnate de personalități precum Virgil Ierunca - alături de care Grigore Gafencu colaborase pentru ziarului "Uniunea Română", editat la Paris, filosoful și diplomatul Vintilă Horia - un alt important lider al exilului românesc, Mircea Eliade - care-și petrecea ultimul an la Paris, înainte ca postul de profesor coordonator al Catedrei de Istoria Religiiilor de la Universitatea din Chicago să-l mute definitiv peste Ocean, sau scriitorul N.I. Herescu, aflat, de asemenea, în exil la Paris.

**"Când va lua cunoștință de Tratat, poporul român nu va găsi motive pentru a se bucura.",
GRIGORE GAFENCU, despre Tratatul Conferinței de Pace de la Paris, din 1946-1947**

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/grigore-gafencu-reactionarul-care-a-dat-voce-exilului-romanesc-912383.html>

HotNews – 12 noiembrie 2010

Expoziția „Grigore Gafencu. Un destin”, deschisă la Muzeul Municipiului București

Expoziția dedicată diplomatului Grigore Gafencu își propune să prezinte aportul în formarea exilului democratic românesc, punând accentul pe momentele dramatice din viața și cariera acestuia. Potrivit organizatorilor, vor fi puse pentru prima dată la dispoziția publicului înregistrări audio ale emisiunilor de la Radio Europa Liberă la care a participat Grigore Gafencu, dar și o serie de obiecte personale inedite legate de activitatea sa diplomatică. Expoziția va fi vernisată luni, 15 noiembrie, de la ora 16.00, la Muzeul Municipiului București.

Grigore Gafencu s-a născut în București, la 30 ianuarie 1892. A studiat dreptul la Geneva și a obținut doctoratul în drept la Sorbona (1914). În primul război mondial s-a înrolat ca aviator într-o escadrilă franceză. A fost distins cu ordinul militar „Mihai Viteazul” pentru reușita zborului său din Paris la Iași peste liniile germano-turco-bulgare. După Marea Unire, a intrat în viața publică, dedicându-se mai întâi ziaristicii: fondator al publicației Revista vremii, apoi director al marilor cotidiene Argus și Timpul. În viața politică, a aderat la principiile Partidului Național-Tărănesc deținând funcția de ministru de externe (decembrie 1938 - mai 1940) într-unul din guvernele țărăniști. Politician rafinat și bun cunoscător al politicii internaționale a vremii Grigore Gafencu a susținut conferințe publice la Londra, Paris, Strasbourg, Florența, Zurich, Geneva unde a pledat interesele României.

După instalarea de către ruși a guvernului Petru Groza, Grigore Gafencu a refuzat să se întoarcă în țară. După Conferința de Pace de la Paris guvernul comunist de la București, impus de ruși, l-a catalogat pe Grigore Gafencu ca: "principalul exponent al mișcării reacționare românești din străinătate." Pentru adevărurile exprimate cu elocință despre regimurile comuniste Grigore Gafencu a fost condamnat în contumacie, la pedeapsă însumând 52 de ani, în lot cu Iuliu Maniu și Ion Mihalache. Grigore Gafencu a murit la Paris, pe 30 ianuarie 1957.

Expoziția va fi deschisă publicului până pe 30 noiembrie 2010.

Această expoziție este realizată în parteneriat cu Fundația Konrad Adenauer, Arhivele Naționale ale României, Muzeul Municipiului București, Centrul Național al Cinematografiei – Arhiva Națională de Film, Radio Free Europe/Radio Liberty și Institutul Cultural Român.

<http://www.hotnews.ro/stiri-cultura-8031260-expoziția-grigore-gafencu-destin-deschisă-muzeul-municipiului-bucurești.htm>

Revista 22 – 9 noiembrie 2010

22 VĂ RECOMANDĂ: Grigore Gafencu. Un destin

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în colaborare cu Institutul Diplomatic Român și Divizia Arhive Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe organizează expoziția „Grigore Gafencu”. Un destin, la Muzeul Municipiului București, în perioada 15–30 noiembrie 2010.

Expoziția își propune să prezinte aportul diplomatului Grigore Gafencu în formarea exilului democratic românesc, punând accentul pe momentele dramatice din viața și cariera acestuia. Sunt puse pentru prima dată la dispoziția publicului înregistrări audio ale emisiunilor de la Radio Europa Liberă la care a participat Grigore Gafencu, dar și o serie de obiecte personale inedite legate de activitatea sa diplomatică.

Grigore Gafencu s-a născut în București, la 30 ianuarie 1892, a studiat dreptul la Geneva și a obținut doctoratul în științe politice la Paris. A fost aviator într-o escadrilă franceză în primul război mondial, distins cu ordinul militar „Mihai Viteazul” pentru zborul de la Paris la Iași, peste liniile germano-turco-bulgare. După Unire, a intrat în viața publică, ca fondator al publicației Revista vremii, apoi ca director al cotidianelor Argus și Timpul, dar și ca militant în aripa stângă a Partidului Național-Țărănesc. După ce a ocupat mai multe funcții în guvernele național-țărănești, în 1938 a fost numit ministru de Externe, dar a demisionat în 1940, din cauza schimbării raportului de forțe internaționale în urma victoriilor germane în Vest. A fost acreditat apoi ca ministru plenipotențiar la Moscova (1940–1941) și a ținut conferințe publice la Londra, Paris, Strasbourg, Florența, Zürich, Geneva, pledând pentru interesele României în ultima parte a războiului. La Conferința Păcii din 1947 a depus două ample memorandumuri în care își prezenta opiniile față de tratamentul nedrept aplicat patriei sale. A încetat din viață la 30 ianuarie 1957, având și astăzi mormântul în străinătate.

Expoziția „Grigore Gafencu”. Un destin este realizată în parteneriat cu Arhivele Naționale ale României, Muzeul Municipiului București, Fundația „Konrad Adenauer”, Centrul Național al Cinematografiei – Arhiva Națională de Film, Radio Free Europe / Radio Liberty și Institutul Cultural Român.

<http://www.revista22.ro/22-v258-recomand258-grigore-gafencu-un-destin-9334.html>

LiterNet.ro – 15 noiembrie 2010

Expoziția Grigore Gafencu. Un destin, la Muzeul Municipiului București

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în colaborare cu Institutul Diplomatic Român și Divizia Arhive Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe anunță deschiderea expoziției Grigore Gafencu. Un destin, la Muzeul Municipiului București în perioada 15 noiembrie - 30 noiembrie 2010. Vernisajul a avut loc luni, 15 noiembrie 2010, la ora 16:00.

Diplomat, om politic și jurnalist, Grigore Gafencu se remarcă în special prin activitatea de politică externă pe care a desfășurat-o, reprezentând România în timpul celor două războaie mondiale.

Născut în 1892 la București, studiază dreptul la Geneva și devine Doctor în Drept la Sorbona. În timpul Primului Război Mondial primește Ordinul "Mihai Viteazul" pentru participarea sa pe front. După război devine ziarist și înființează sau prezidează mai multe ziare românești, traduse și distribuite și în alte țări. Cariera de politician debutează cu funcția de Adjunct al Ministrului de Externe în guvernul Maniu. Devine Ministru al Afacerilor Externe în 1938 iar în 1940 este trimis ca ambasador la Moscova. În timpul dominației comuniste, se stabilește în străinătate, la Geneva, apoi la Paris.

În 1947 merge în Statele Unite ale Americii pentru a ține o serie de conferințe și, mai târziu, pentru a preda la *New York University*. În apartamentul său din New York, organizează dezbateri pe probleme de actualitate împreună cu alți oameni politici din țările comuniste aflați în exil și cu oameni politici americani.

Participă la înființarea "Comitetului Europa Liberă" și este fondator al "Ligii Românilor Liberi". Datorită activității și influenței sale internaționale, Gafencu a fost numit de către comuniști principalul răspunzător pentru mișcarea reacționară a românilor din străinătate și condamnat la pedepse însumând 52 de ani. A murit în 1957, la Paris.

Expoziția își propune să prezinte aportul diplomatului Grigore Gafencu în formarea exilului democratic românesc, punând accentul pe momentele dramatice din viața și cariera acestuia. Vor fi puse pentru prima dată la dispoziția publicului înregistrări audio ale emisiunilor de la Radio Europa Liberă la care a participat Grigore Gafencu, dar și o serie de obiecte personale inedite legate de activitatea sa diplomatică.

Această expoziție este realizată în parteneriat cu Arhivele Naționale ale României, Muzeul Municipiului București, Fundația Konrad Adenauer, Centrul Național al Cinematografiei - Arhiva Națională de Film și Institutul Cultural Român.

Acest anunț a fost făcut prin intermediul programului [Comunicatori pentru Societatea Civilă](#) susținut de LiterNet.

<http://agenda.liternet.ro/articol/12484/Comunicat-de-presa/Expozitia-Grigore-Gafencu-Un-destin-la-Muzeul-Municipiului-Bucuresti.html>

Ziua de Constanța – 15 noiembrie 2010

Secretarul de stat Anton Niculescu a participat la deschiderea expoziției „Grigore Gafencu. Un destin”

Secretarul de stat pentru afaceri instituționale Anton Niculescu a participat astăzi, 15 noiembrie, la deschiderea expoziției „Grigore Gafencu. Un destin”, care a avut loc la Muzeul Municipiului București.

Evenimentul este organizat de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în colaborare cu Institutul Diplomatic Român și Divizia Arhive Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

Expoziția a fost deschisă prin intervenția secretarului de stat MAE Anton Niculescu, președintele Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Ioan Stanomir și director general al IDR, Petre Carp.

„Grigore Gafencu, din postura sa de gazetar, politician și, nu în ultimul rând, de diplomat, ne arată că adevăratul diplomat nu poate fi un tehnocrat rupt de viața intelectuală și politică a țării sale. Gafencu nu este numai un model pentru diplomații acestei țări, el are toate datele pentru a figura printre personalitățile majore ale istoriei noastre contemporane”, a declarat, cu această ocazie, secretarul de stat Anton Niculescu.

Expoziția „Grigore Gafencu. Un destin” își propune să evidențieze contribuția diplomatului Grigore Gafencu în formarea exilului democratic românesc, accentele fiind puse pe momentele cele mai semnificative din viața și cariera acestuia.

Cu această ocazie sunt puse pentru prima dată la dispoziția publicului înregistrări audio ale emisiunilor de la Radio Europa Liberă la care a participat Grigore Gafencu, dar și o serie de documente și obiecte personale legate de activitatea sa diplomatică.

La eveniment au participat membri ai corpului diplomatic acreditat la București, diplomați români, academicieni, istorici și studenți.

Manifestarea este realizată în parteneriat cu Arhivele Naționale ale României, Muzeul Municipiului București, Fundația Konrad Adenauer, Centrul Național al Cinematografiei - Arhiva Națională de Film și Institutul Cultural Român.

Expoziția este deschisă publicului în perioada 15 noiembrie - 30 noiembrie 2010.

Informații suplimentare

Grigore Gafencu a fost secretar general al MAE între 1928-1929, ministru de externe între 1938-1940 și ambasador al României la Moscova între 1940-1941.

Grigore Gafencu s-a remarcat și ca un reprezentat de seamă al publicisticii românești din perioada interbelică, fiind ziarist și director de publicații. În 1921 a fondat „Revista Vremii”, în 1923 preia conducerea ziarului economic „Argus” și în 1937 reînființează ziarul „Timpul”, fiind editorialist și director.

<http://www.ziuaconstanta.ro/rubrici/ministerul-afacerilor-externe/secretarul-de-stat-anton-niculescu-a-participat-la-deschiderea-expozitiei-grigore-gafencu-un-destin-36020.html>

monitorulcj.ro – 15 noiembrie 2010

Expozitie dedicata diplomatului Grigore Gafencu, gazduita de Muzeul Municipiului

Muzeul Municipiului Bucuresti gazduieste, în perioada 15-30 noiembrie, o expozitie dedicata diplomatului Grigore Gafencu, care a fost vernisata, luni, în prezenta secretarului de stat în Ministerul Afacerilor Externe Anton Niculescu.

Potrivit lui Baconschi, Grigore Gafencu este cel care arata ca un diplomat adevarat nu poate fi un tehnocrat "rupt de viata intelectuala si politica a tarii sale".

Organizata de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Românesc, în colaborare cu Institutul Diplomatic Român si Divizia Arhive Diplomatice din MAE, expozitia vernisata luni este intitulata "Grigore Gafencu. Un destin".

Evenimentul își propune sa prezinte aportul diplomatului Gafencu în formarea exilului democratic românesc, punând accentul pe momentele dramatice din viata si cariera acestuia.

http://www.monitorulcj.ro/cms/site/m_cj/news/expozitie_dedicata_diplomatului_grigore_gafencu_gazduita_de_muzeul_municipiului_94440.html

comunicatorii.ro – 15 noiembrie 2010

Expozitia "Grigore Gafencu. Un destin", la Muzeul Municipiului Bucuresti

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc, in colaborare cu Institutul Diplomatic Roman si Divizia Arhive Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe anunta deschiderea expozitiei "Grigore Gafencu. Un destin", la Muzeul Municipiului Bucuresti in perioada 15 noiembrie – 30 noiembrie 2010. Vernisajul va avea loc luni, 15 noiembrie, la ora 16:00.

Diplomat, om politic si jurnalist, Grigore Gafencu se remarca in special prin activitatea de politica externa pe care a desfasurat-o, reprezentand Romania in timpul celor doua razboaie mondiale.

Nascut in 1892 la Bucuresti, studiaza dreptul la Geneva si devine Doctor in Drept la Sorbona. In timpul Primului Razboi Mondial primeste Ordinul „Mihai Viteazul” pentru participarea sa pe front. Dupa razboi devine ziarist si infiinteaza sau prezideaza mai multe ziare romanesti, traduse si distribuite si in alte tari. Cariera de politician debuteaza cu functia de Adjunct al Ministrului de Externe in guvernul Maniu. Devine Ministru al Afacerilor Externe in 1938 iar in 1940 este trimis ca ambasador la Moscova. In timpul dominatiei comuniste, se stabileste in strainatate, la Geneva, apoi la Paris.

In 1947 merge in Statele Unite ale Americii pentru a tine o serie de conferinte si, mai tarziu, pentru a preda la *New York University*. In apartamentul sau din New York, organizeaza dezbateri pe probleme de actualitate impreuna cu alti oameni politici din tarile comuniste aflati in exil si cu oameni politici americani.

Participa la infiintarea „Comitetului Europa Libera” si este fondator al „Ligii Romanilor Liberi”. Datorita activitatii si influentei sale internationale, Gafencu a fost numit de catre comunisti principalul raspunzator pentru miscarea reactionara a romanilor din strainatate si condamnat la pedepse insumand 52 de ani.

A murit in 1957, la Paris.

Expozitia isi propune sa prezinte aportul diplomatului Grigore Gafencu in formarea exilului democratic romanesc, punand accentul pe momentele dramatice din viata si cariera acestuia. Vor fi puse pentru prima data la dispozitia publicului inregistrari audio ale emisiunilor de la Radio Europa Libera la care a participat Grigore Gafencu, dar si o serie de obiecte personale inedite legate de activitatea sa diplomatica.

Aceasta expozitie este realizata in parteneriat cu Arhivele Nationale ale Romaniei, Muzeul Municipiului Bucuresti, Fundatia Konrad Adenauer, Centrul National al Cinematografiei – Arhiva Nationala de Film si Institutul Cultural Roman.

<http://www.comunicatorii.ro/2010/11/15/expozitia-grigore-gafencu-un-destin-la-muzeul-municipiului-bucuresti/#more-881>